

Památník národního písemnictví

Čj. 658/OKŘ- A2/2016

Příkaz ředitele PNP č. 2/2016

Interní protikorupční program PNP

V souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 21. prosince 2015 č. 1077 k aktualizaci Rámcového resortního interního protikorupčního programu vydalo Ministerstvo kultury ČR aktualizaci Rezortního interního protikorupčního programu (dále jen „RIPP“). RIPP aktualizovaný k datu 31. března 2016 obsahuje konkrétní úkoly a postupy, včetně časového vymezení a stanovených zodpovědností. Současně bylo ředitelům odborů MK ČR majících v gesci podřízené organizace v rezortu MK ČR uloženo, aby podřízené organizace zpracovaly a zveřejnily na webových stránkách interní protikorupční program do 30. září 2016, jehož struktura a obsah bude v souladu s RIPP.

PNP vydáním tohoto Interního protikorupčního programu (dále jen IPP) výše uvedený uložený úkol plní.

ÚVOD, ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

IPP vychází z aktualizovaného RIPP, který byl Ministerstvem kultury ČR vypracován jako plnění úkolu daného usnesením vlády České republiky ze dne 1. října 2013 č. 752, ve znění usnesení vlády České republiky ze dne 13. listopadu 2013 č. 851 a usnesení vlády České republiky ze dne 4. června 2014 č. 418.

IPP zachovává osnovu dokumentu stanovenou schváleným RIPP, tj.:

- 1) Vytváření a posilování protikorupčního klimatu
- 2) Transparentnost
- 3) Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol
- 4) Postupy při podezření na korupci
- 5) Vyhodnocování interního protikorupčního programu

Zpracování a realizace IPP vycházejí z vnitřních předpisů PNP, z postupů a činností stanovených metodikami a příkazy pro jednotlivé oblasti a z povinností zaměstnanců PNP daných obecně závaznými právními předpisy a vnitřními normativy.

Plnění IPP bude vyhodnocováno a na základě vyhodnocení bude znění IPP aktualizováno. IPP bude vyhodnocen vždy k 31. prosince daného roku, roční zpráva o IPP bude zpracována vždy do 28. února následujícího roku a aktualizovaný IPP bude zveřejněn na webových stránkách PNP vždy do 31. března následujícího roku.

1 VYTVÁŘENÍ A POSILOVÁNÍ PROTIKORUPČNÍHO KLIMATU

Cílem aktivit, postupů a konkretizovaných záměrů v této oblasti je snižovat motivaci zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení. Hlavními nástroji pro budování aktivního protikorupčního prostředí jsou osvěta, posilování morální integrity zaměstnanců, aktivní propagace etických zásad a nastavení důvěryhodného mechanismu pro oznámení podezření na korupční jednání. Činnosti v oblasti vytváření a posilování protikorupčního klimatu jsou kategorizovány do pěti částí:

Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky;
Etický kodex ICOM pro muzea (dále Etický kodex);
Vzdělávání zaměstnanců;
Systém pro oznámení podezření na korupci;
Ochrana oznamovatelů.

1.1 Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky

Protikorupčním postojem se vedle vlastní bezúhonnosti rozumí zejména dodržování právních a vnitřních předpisů, zdůrazňování významu ochrany majetku státu, zdůrazňování důležitosti existence a dodržování etických zásad při výkonu práce, propagace jednání odmítajícího korupci a důraz na prošetřování podezření a na vyvození adekvátních disciplinárních a jiných opatření v případě prokázání prošetřovaných skutečností.

Z pozice zaměstnavatele je potřebné zajistit otevřený a rovný přístup k informacím, důsledně prošetřovat podněty signalizující podezření na korupci, proškolenat zaměstnance, v systému řízení užívat prvků bránících vzniku korupčního prostředí (výběrová řízení, rozhodování více osobami, vyloučení střetu zájmů, apod.)

Z pozice zaměstnanců je potřebné nevytvářet potenciální podmínky pro možnou korupci, jednat a rozhodovat nestranně, dodržovat platné předpisy, seznámit se s Etickým kodexem a zákoníkem práce a dodržovat jej.

Z pozice vedoucích zaměstnanců je potřebné vytvářet takové pracovní podmínky, aby možnost korupčního jednání byla minimalizována, vytvářet a posilovat prostředí odmítající korupci, snižovat motivaci zaměstnanců ke korupci, důsledně prošetřovat podněty signalizující podezření na korupci.

1.2 Etický kodex

Etický kodex stanovuje chování a povinnosti zaměstnanců, které bezprostředně nevyplývají ze zákona či z vnitřních předpisů. Detailněji rozvádí problematické oblasti. Jeho implementace spočívá v aktivní propagaci a vyhodnocování jeho účinnosti.

S Etickým kodexem je povinen seznámit se každý zaměstnanec do 3 měsíců od vzniku pracovního poměru. Etický kodex je vnímán jako vnitřní předpis, jehož dodržování je povinností všech zaměstnanců a povinností všech vedoucích zaměstnanců je toto dodržování zabezpečovat.

1.3 Vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců lze členit na vzdělávání nově příchozích a vzdělávání stávajících zaměstnanců. Nově příchozím zaměstnancům jsou v rámci vstupního školení poskytnuty stručné základní informace o programu boje s korupcí. V oblasti vzdělávání bude dále postupováno podle platných interních norem týkajících se vzdělávání zaměstnanců obsahující metodiku vzdělávání zaměstnanců v různých oblastech, včetně oblasti boje s korupcí. U stávajících zaměstnanců jde zejména o takové oblasti, jako jsou etika, korupční, resp. protikorupční jednání, či obecný pohled na neetické či korupční jednání.

Vzdělávání by mělo mít charakter permanentního procesu získávání informací, chování se v souladu s deklarovanými principy a získávání zpětné vazby. Jako podpůrný článek v této oblasti lze užít i účast na externích školeních, seminářích nebo konferencích týkajících se tématiky boje s korupcí.

1.4 Systém pro oznámení podezření na korupci

Systémem umožňujícím oznámení - vč. anonymního oznámení - podezření na korupci zaměstnanci či třetími stranami (např. příjemci dotací, zaměstnanci spolupracujících organizací) se rozumí procesně i pozičně rozpracované postupy pro oznamování a nakládání s oznámenými skutečnostmi. Zaměstnancům musí být vytvořený systém známý, musejí mu důvěřovat a musejí být ochotni oznamovat jeho prostřednictvím podezření na korupci zejména za účelem ochrany majetku státu.

1.5 Ochrana oznamovatelů

Ochranou oznamovatelů se rozumí nastavení postupů a pravidel, které zajistí podporu a ochranu osobám, jež v dobré víře upozorní na možné korupční jednání. Cílem uplatnění ochrany oznamovatelů je eliminace jednání vůči zaměstnanci, které lze považovat za hrozbu, diskriminaci nebo represii za to, že podal oznámení o podezření na uskutečnění korupčního jednání, a v případě výskytu takového jednání jeho nestranné posouzení a vyvození závěrů.

Ochranné postupy musí obsahovat i ochranu zaměstnanců, u kterých se v rámci posouzení relevance, příp. prověření oznámených informací neprokáže pochybení.

2 TRANSPARENTNOST

Cílené posilování atributů transparentnosti umožní větší dostupnost dat a informací zaměstnancům, příp. další veřejnosti. Bude tak vytvářeno prostředí silnější veřejné kontroly nad hospodařením PNP s majetkem státu a zároveň se bude zvyšovat pravděpodobnost odhalení

korupce. Takto spravované prostředí při plnění určených úkolů bude více odrazovat od korupčního jednání.

Činnosti v oblasti zvyšování transparentnosti v PNP jsou kategorizovány do dvou částí:

Zveřejňování informací o veřejných prostředcích;
Zveřejňování informací o systému rozhodování.

2.1 Zveřejňování informací o veřejných prostředcích

Transparentnost umožňuje kontrolu hospodaření PNP jak zaměstnancům, tak veřejnosti. Zvyšuje pravděpodobnost odhalení možného korupčního jednání a tím také od něj odrazuje. Mezi stěžejní dokumenty a informační kanály informující o hospodaření PNP lze včlenit výroční zprávu za příslušný rok, stejně tak komentáře ke zprávě.

Zvýšený přístup k informacím o hospodaření PNP s majetkem státu a s dalšími veřejnými prostředky bude zaměstnancům umožněn zejména na poradách vedení a na jednání s odborovou organizací. Informace a dokumenty k veřejným zakázkám jsou zveřejňovány:

- na profilu zadavatele,
- ve Věstníku veřejných zakázek,
- v Úředním věstníku Evropské unie,
- a v centrálním registru smluv.

Při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu jsou uveřejňovány veřejné zakázky s předpokládanou hodnotou od 500 tis. Kč bez DPH. Pro zadávání veřejných zakázek používá PNP metodiku MK ČR.

2.2 Zveřejňování informací o systému rozhodování

Zveřejňování informací o systému rozhodování v PNP je prováděno v souladu s platnou legislativou, v rozsahu daném vnitřními předpisy. Informace o systému rozhodování PNP pro veřejnost jsou součástí povinně zveřejňovaných informací podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Ve výroční zprávě je v rámci transparentního zpřístupňování informací o struktuře a kompetencích při rozhodování zveřejňována organizační struktura PNP.

V zájmu ochrany před korupčním jednáním je osobní odpovědnost přenesena na vedoucí pracovníky. Je prověřováno plnění jejich povinnosti zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů PNP (§ 302 písm. f zákoníku práce). Za základní předpoklad nekorupčního prostředí považuje PNP striktní dodržování již existujících norem a důsledné vyvozování sankcí při jejich neplnění.

3 ŘÍZENÍ KORUPČNÍCH RIZIK A MONITORING KONTROL

Cílem je vytvořit a uplatnit v praxi systematickou identifikaci činností a postupů při plnění určených úkolů PNP, které mají korupční potenciál. Součástí tohoto systému budou i kontrolní mechanismy zaměřené jak na identifikaci korupčních rizik, tak na prověřování účinnosti systému samého.

Činnosti v oblasti řízení korupčních rizik jsou kategorizovány do tří částí:
Hodnocení korupčních rizik;
Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci;
Prošetřování rizikových oblastí.

3.1 Hodnocení korupčních rizik

Hodnocení korupčních rizik, prováděné se stanovenou pravidelností v rámci analýzy a řízení rizik, bude obsahovat tyto činnosti:

Identifikace a hodnocení korupčních rizik při plnění určených úkolů PNP,
Analýza a řízení rizik, zejména stanovení strategie řízení korupčních rizik a přijetí opatření ke snížení pravděpodobnosti či dopadu korupčních rizik.

3.2 Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci

V jednotlivých oblastech/kategoriích korupčního rizika musejí být pravidelně vyhodnocovány kontrolní mechanismy z hlediska toho, jak jsou účinné pro zabránění či odhalení korupčního jednání; v případě potřeby musejí být přijímána opatření posilující tyto mechanismy.

3.3 Prošetřování rizikových oblastí

Oblasti/kategorie korupčních rizik, v nichž se vyskytují významná korupční rizika, budou pravidelně prošetřovány. Cílem je identifikovat a vyhodnocovat případné skutečnosti nasvědčující výskytu korupčního jednání.

4 POSTUPY PŘI PODEZŘENÍ NA KORUPCI

Bezodkladná reakce na podezření na korupční jednání zvyšuje pravděpodobnost jeho úspěšného prověření. Důkladná analýza příčin vzniku korupčního jednání je pak zásadní pro posílení preventivních mechanismů, které sníží riziko opakovaného výskytu korupce.

Zpracování postupů při podezření na korupci procesně navazuje na řešení systému pro oznámení podezření na korupci a na ochranu oznamovatelů.

Rámcově se jedná o dvě skupiny činností, postupů a opatření:

Postupy při prošetřování podezření na korupci
Následná opatření

4.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci

Nastavení postupů vedoucích v PNP k bezodkladnému internímu prošetřování podezření na korupci a k minimalizaci případné vzniklé škody bude součástí vytvoření systému pro oznámení podezření na korupci.

Cílem řešení je, aby PNP nejprve sám bezodkladně prošetřil relevanci oznámeného podezření na korupci, vč. analýzy příčin vzniku případné korupce a ověření rozsahu korupčního jednání, aniž by přitom došlo k tzv. „zametání stop“.

4.2 Následná opatření

Implementace opatření, která omezí opakování korupčního jednání či zajistí jeho včasné odhalení v budoucnu.

Cílem je stanovit a v prostředí PNP kodifikovat nápravná opatření, která v rovině vnitřních postupů/procesů, v oblasti disciplinárních opatření a v souvislosti s řešením případných škod minimalizují příslušná korupční rizika.

5 VYHODNOCOVÁNÍ IPP

Cílem vyhodnocování IPP je zdokonalovat interní protikorupční program tak, aby se stal integrální součástí plnění určených úkolů PNP a byl společným vytvářecím faktorem otevřeného informačního prostředí v PNP, v němž je protikorupční postoj všech zaměstnanců přirozeným faktorem přístupu k plnění pracovních povinností.

Vyhodnocování IPP bude zaměřeno zejména na zhodnocení jeho účinnosti a bude se týkat plnění všech jeho částí jak kvalitativně, tak kvantitativně. Součástí vyhodnocení bude vždy i zhodnocení úrovně a účinnosti implementace nápravných opatření.

5.1 Zprávy o IPP

Zpracování zpráv o plnění IPP a přijatých nápravných opatřeních. Zprávy budou zaměřeny na popis aktuálního stavu implementace protikorupčních nástrojů a jejich nápravných opatření, na systém a rozsah protikorupčního vzdělávání, na analýzu a řízení korupčních rizik, na počet identifikovaných podezření na korupci a výsledky jejich prověření, a na celkové zhodnocení účinnosti IPP.

5.2 Aktualizace IPP

Aktualizovaný IPP obsahuje úpravy jednotlivých bodů tam, kde ze zprávy o plnění a z hodnocení účinnosti vyplynula potřeba zlepšení.

6 ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Zpracováním IPP je v působnosti PNP zabezpečeno plnění úkolů vyplývajících z Příkazu ministra kultury č. 11/2016 ze dne 4. 4. 2016. Nedílnou součástí IPP je Příloha č. 1 - Základní pohled na oblast rizik, vč. korupčních rizik.

IPP nabývá účinnosti dnem 1. 10. 2016 a je závazný pro všechny zaměstnance PNP. Vedoucí zaměstnanci jsou povinni prokazatelným způsobem seznámit s IPP své podřízené zaměstnance. IPP bude do 30. 9. 2016 zveřejněn na webových stránkách PNP. Ke dni 1. 10. 2016 se ruší Příkaz ředitele PNP č. 1/2009 ze dne 15. 7. 2009.

V Praze dne 27. 9. 2016

Mgr. Zdeněk Freisleben
ředitel PNP

Příloha č. 1 - Základní pohled na oblast rizik, vč. korupčních rizik

Rizika vnější | Rizika vnitřní

Rizika trestněprávní nebo vyplývající z jiného protiprávního jednání

- Do této oblasti spadají nejzávažnější rizika, kdy předmětná protiprávní jednání jsou upravena v příslušných zákonech, z nichž plynou sankce za takovýto způsob jednání.
- Podstatou protiprávních jednání je zneužití pravomoci spočívající v užití exkluzivních informací, v rozhodování ve prospěch spřízněných subjektů apod. Jmenovaná jednání jsou vedena úmyslem získat ke škodě organizace neoprávněný prospěch, ať už přímo pro zaměstnance organizace nebo ve prospěch jiných osob.

Politická rizika

- Za politické riziko lze považovat např. uplatnění nelegitimního politického vlivu. Toto riziko je poměrně těžké identifikovat, nicméně jeho vznik není zcela nepravděpodobný.
- Politické riziko je zpravidla výslednicí vazeb mezi politickými a uměleckými / kulturními strukturami a vyjadřuje míru pravděpodobnosti toho, že určitá část politického spektra bude uplatňovat svůj vliv na management za účelem prosazení či alespoň zvýhodnění nějaké koncepce, nějakého programu, nějakého personálního obsazení, nějakého projektu, který se uchází o získání dotační podpory, apod.
- Politické riziko se tedy vztahuje k výskytu jiných nesrovnalostí než v případě tzv. malé korupce. Zpravidla se jedná o klientelismus¹⁾, nelegitimní lobbying či jiné formy uplatnění politického vlivu, svázaného ať již s pohrůžkami nebo naopak s nabídkou výhod.

Reputační rizika

- Reputací - dobrou pověstí - se rozumí celkový souhrn vnějších a vnitřních okolností, které

utvářejí celkový obraz subjektu, jímž působí navenek. V případě PNP reputace souvisí s vnímáním schopnosti plnit určené úkoly v oblasti kulturní politiky objektivně, nezávisle a v souladu s definovaným přístupem. A také ve smyslu vnímání, že PNP je schopno nakládat s přidělenými prostředky hospodárným, transparentním a účelným způsobem.

- Podstatným požadavkem je, aby byla věnována pozornost aktivnímu vyloučení případných střetů zájmů u členů výběrových komisí a příslušných zaměstnanců PNP. Jakékoliv podcenění takovéto situace podobná podezření jen posiluje a může vést nejen k poškození reputace, ale i k následnému vzniku politického rizika.

1) Klientelismus bývá definován jako ekonomicko-politický systém vazeb a vztahů založený na vzájemné výhodnosti, kdy v rámci politického rozhodování je nadřazen partikulární ekonomický zájem veřejnému a naopak. Neoprávněné zisky z takových transakcí jsou zpravidla použity na získání většího nelegitimního vlivu v rámci politického rozhodování.

Finanční a rozpočtová rizika

- Dodržování zákonnosti při vynakládání prostředků státního rozpočtu
- Realizace investiční politiky MK ČR a PNP, programové financování
- Realizace veřejných zakázek, uzavírání smluv s dodavateli
- Rozpočtová opatření

Rizika spojená s výkonem řízení a s plněním určených úkolů

- Plnění určených úkolů MK ČR jako zřizovatele PNP
- Výběr podpořených projektů ve vyhlášených programech
- Realizace určených úkolů MK ČR
- Rizikové prvky v činnosti zaměstnanců a v řídicí činnosti vedoucích zaměstnanců PNP
- Organizační struktura, oběhy dokumentů
- Transparentnost veškerých operací a procesů v PNP
- Dostupnost informací o řízení, činnosti a hospodaření
- Personální práce vedoucích zaměstnanců
- Pravidelné porady a jejich náplň, pravidelné hodnocení zaměstnanců
- Podmínky pro zaměstnance k podání stížnosti, vyřizování stížností, personální rizika
- Rizika související s lidskými zdroji
- Rizika související se střety zájmů
- Rizika související s členy výběrových komisí, externími spolupracovníky, rizika informační a technologická

Rizika provozní a kontrolní

- Vnitřní předpisy PNP pro oblast finanční kontroly
- Řídicí kontrola, kontrola při poskytování dotací
- Aktivní přístup zaměstnanců k dodržování vnitřních předpisů PNP
- Otevřená komunikace mezi zaměstnanci na všech úrovních při interních hodnoceních